

njive zvozilo, bode dobiček neprecenljiv. Zatoraj naj se za prihodnje veliko večje podpore naprosi, da se bo več izglednih gnojišč moglo narediti, ker stari pregovor še dandanes velja: „Izgledi vlečejo.“*)

Razglas živinorejcem kranjskim.

Posestniki, kateri so za povzdigo goveje živine na Kranjskem iz državne podpore kupljene plemenske bike letos in lansko leto v občno rabo živinorejcev prejeli — in tisti, katerih biki so bili v isti namen iz te podpore s premijo obdarjeni bili, so sledeči:

Bike za pleme žlahnega rodú so prejeli:

na Gorenskem

v Radoliškem okraji:

Zupan Jožef v Zaspu,
Sodnik Janez v Koprivniku;

v Kranjskem okraji:

Šlibar Janez v Podbrezji;

v Škofje-Loškem okraji:

Bergant Jakob v Stari Loki,
Čadež Janez v Poljanah;

v Kamniškem okraji:

Košir Fortunat v Podjelšah nad Mekinami,
Marquis Gozzani Ferdinand v Volčjem Potoku;
Gradišek Mihael v Trzini;

v Brdskem okraji:

Konšek Gregor v Trojanah,
Avbelj Anton v Križatih,
Šuštar Tomaž v Vinih;

v Ljubljanski okolici:

Jarec Jožef v Medvodah,
Ješek France v Poljanah pod Šentvidom,
Pengov Anton na Pšati,
Črne Andrej v Kozarjih,
Kete Jakob v Zaplatah (Moosthal),
Mustar Janez v Rudniku,
Kramar Martin v Studencu,
Pour Ludevik v Grosuplu nad Šmarijo.

Premije za dobre plemenske bike žlahnega ali požlahnjene rodú so prejeli:

na Gorenskem

v Kranjski-Gorskem okraji:

Razingar Mihael Podkorenem;

v Radoliškem okraji:

Ferderbar Jožef v Gradu,
Legat France v Lescah;

v Kamniškem okraji:

Škrjanec Jernej v Volčjem Potoku;

v Brdskem okraji:

Majhen France v Škocijanu,
Košir Pavla v Zalogu pri Moravčah;

v Ljubljanski okolici:

Švarc Janez v Rakovniku,
Novak France v Glincah,
Rotar Anton v Podsmreki.

*) Kakor je bralcem „Novic“ znano, je kranjska kmetijska družba razpisala premije za gnojišča po oni podobi, ki je bila tudi „Novicam“ priložena. Čas, do kterega naj se za premijo oglasi gospodarji, ki so tako gnojišče napravili, preteče s koncem tega meseca. Dozdaj se menda še nobeden ni oglašil.

Vred.

Bike za pleme žlahnega rodú so prejeli:

na Dolenskem

v Litijskem okraji:

Kristan Luka v Vačah,
Povše Anton v Kresniških Poljanah,
pl. Wurzbach K. v Črnem Potoku (ga je sam kupil);

v Zatiškem okraji:

Kastigar France v Šentvidu pod Zatičino,
Jaklič Anton v Kriški vasi poleg Višnje gore;

v Kostanjeviškem okraji:

Plevnik Anton v Dolenjih Selih;

v Metliškem okraji:

Homač Anton v Metliki;

v Črnomeljskem okraji:

Vrtin Matija v Dobliču;

v Kočevskem okraji:

Skender Jurij v Petrinjah,
Mestna srenja Kočevska;

v Ribniškem okraji:

Lavrič Jožef v Loškem Potoku,
Novak Matevž v Dolenjih Lazih;

v Veliko-Laškem okraji:

Steh Janez v Malivasi;

Premije za bike žlahnega ali požlahnjene rodú so prejeli:

na Dolenskem

v Mokronoškem okraji:

Rodič Janez v Dobroški vasi,
Darovič Florijan v Šmarjeti;

v Novomeškem okraji:

grof Margheri v Otoču,
Smola Anton v Grmu;

v Trebniškem okraji:

Treo Franciška v Mali vasi;

v Žužemberškem okraji:

Eržen Martin v Malih Lipljah,
Turk Jožef v Ratjih;

v Ribniškem okraji:

Lovšin Janez v Goriči vasi,
Riglar Mihael v Skranjeku.

Bike za pleme žlahnega rodú so prejeli:

na Notranjskem

v Vrhniškem okraji:

Češnovar Janez v Hrastenici,
Hladnik Primaž v Blatni Brezovici,
Kotnik France v Vrdu;

v Planinskem okraji:

Petkovšek Jakob v Rovtah,
Brus Jožef v Spodnjem Logacu,
Blažon Jakob v Planini,
Grbec Jožef v Cerknici;

v Idrijskem okraji:

pl. Premerstein France v Lebevčah;

v Loškem okraji:

Zabukovic Valentin v Ložu;

v Postojnskem okraji:

Dekleva Lavoslav v Košani;

v Bistriškem okraji:

Mežnarčič Jožef v Trnovem;

Premije za bibe žlahnega ali požlahnjenega rodú so prejeli:

na *Notranjskem*
v Idrijskem okraji:

Kavčič Anton v Dobračevi,
Otrin Janez v Novi vasi;

v Vipavskem okraji:

grof Lanthieri Karol v Vipavi;

v Postonjskem okraji:

Bizjak Anton v Grobšah,
Ogrizek Anton v Rakitniku,
Vadnal Gašper v Nemški vasi;

v Senožeškem okraji:

Dekleva Jakob v Zelcah,
Meden Anton v Senožečah (ima 2).

Ta imenik razglasuje podpisani odbor zato, da naši gospodarji vedó, kje so dobri biki za pleme in se spuščajo po nizki tarifi za 10 kraje., se vé da tako, kakor zapoveduje postava, po kateri se bik ne sme nezmerno rabiti.

Glavni odbor družbe kmetijske
kranjske.

Gospodarska novica.

* 20.000 frankov nagrade (darila) je francoska vlada 14. julija letošnjega leta razpisala onemu, kdor vé izdatne in lahko rabljive pomoči zoper novo bolezen vinske trte, koja je na Francoskem in tudi v družih deželah že veliko škode naredila. Francozi jo „pourridie“ (gnjilino) imenujejo; vzrok tej bolezni je neka krilata zaželka (žužek s perutama), ki se „phylloxera vastatrix“ imenuje; prikaže se tega mrčesa grozno veliko v dveh podobah: ene zaželke nimajo kril (perutnic) so na koreninah trte, druge z dvema perutama so na perji trte; zabodejo se v kožo trtno. Pomoči še nikjer ne vedó. — V našem cesarstvu se dozdaj ni še nikjer prikazala ta huda nadloga.

Šolske stvari.

Viša gimnazija v Celji.

Njen program priobčuje a) latinski članek pod naslovom: „de Tulliae M. Tullii Ciceronis filiae vita ac moribus (spisal suplent Krist. Kröll); b) Odiseje IX. spev (krasno prestavil prof. V. Kermavner), in c) šolske vesti, iz katerih pozvedamo, da je imela 249 javnih učencev, in med temi 180 Slovencev, 66 Nemcev in 3 Hrvate, stipendistov 25; — z odlikom jih je dovršilo 55, s I. redom 143, z II. redom 41 in s III. redom 10. — Med obzirno-predpisanimi učnimi predmeti bemo: risanje, petje, telovadbo, slovenščino za Nemce, štajersko zgodovino, laščino in tesnopisje. Pri vsakem izmed njih je dodano število učencev, le pri slovenščini ne. Ali g. Premru števila ne vé, ali nam ga ni hotel naznaniti, to sam Bog vedi. — Profesorjev je imela 9, učitelje 3 in suplente 3. Trije profesorji so v mestnem šolskem odboru, eden pa je ljudskih šol nadzornik.

Glavna šola v Idriji.

Ona nas je letos jako razveselila s svojim sporočilom, ktero kinča prav umevno in v čisti slovenščini pisan sestavek „Idrijskega rudnika zgodovinske črtice“, posnete po P. Hicingerjevi knjižici „das Quecksilber-Bergwerk Idria“, spisal jako sposobni in marljivi učitelj g. J. Lapajne. Šolske vesti v slovenskem in nemškem jeziku naznanjajo: učiteljstvo, ki šteje

9 začasnih učiteljev in 2 začasni učiteljici (od kod neki to, da je vse učiteljstvo začasno postavljeno?); — posamesne nauke, ure na teden, število in razredbo učencev in učenk, katerih je bilo 516 v vsakdanji in 119 v nedeljski šoli.

Viša gimnazija v Varaždinu.

Pričenja se njeno izvestje z dolgim in temeljitim člankom „o najnovijih stečevinah u akustici i analogiji med zvukom i svetlom“ — napisal dr. Jos. Križan, rodod Slovenec. Med 13 profesorji in učitelji so na tej gimnaziji še 3 drugi vrli in tudi kot pisatelji sloveči Slovenci, in sicer ravnatelj g. Franjo Bradaška, Matija Valjavec in Sebastijan Žepič. Iz statistike posnamemo, da je bilo konec leta 247 učencev; med njimi katoličanov 240, grško-iztočne 4 in jude 3; — Hrvatov 220, Slovencev 19, Magjarov 5, Nemca 2 in Poljak 1; po napredku 47 z odlikom, 163 s I., 34 z II. in 3 s III. redom.

Slovensko lepoznanstvo.

Mojim rojakom. *)

Dulce et decorum est pro patria mori.

Vam, moji predragi rojaki,
Jaz pésni te svoje darím
V spominek iskrene ljubezni,
Ki zá-vas jo v srci gojím.
Sprejmíte jih torej prijazno,
Sinovi slovenskih gorá,
Kot sprejmete rože dišeče,
Ki ljuba vam roka jih dá!

Naj vnemajo pésni vas moje
Za pravo, cesarja in dom,
Pogúm naj vam v prsih budíjo,
Ko bojni razléga se grom!
Braníte Avstrijo, junaki,
Umríte, če treba, za-njó, —
Sej sladka je smrt za pravico
In za očetnjavo dragó!

Jos. Cimperman.

Slovensko slovstvo.

„Živali kmetijstvu in gozdarstvu koristne, s posebnim ozirom na zatiranje škodljivega mrčesa. Po drugem natisu Viljema Schleicherja izdala družba kmetijska kranjska.“

Pod tem naslovom je ravnokar na dobrih dveh pôlah na svetlo prišla knjižica — res zlatega denarja vredna mladim in starim. Ministerstvo kmetijstva je to knjigo v nemškem jeziku živo priporočalo družbi kmetijski; družba jo je brala in našla, da je res velike hvale vredna, in zato jo v jezik slovenski predstaviti dala po g. Jan. Tomšiču, ki umé kmetijske reči prav lepo po domače prestavlja. Življenje koristnih in škodljivih živali je v knjižici tako mikavno popisano, da bode gotovo vsak vesel, kdor si je iz nje zajel mnogo naukov. — Dobiva se v pisarnici družbe kmetijske po 10 kraje.

* „Opis iz zgodovine Trsta in okolice njegove“ je v 6. snopiču prišel na svetlo. Tudi ta snopič nam potrjuje, da smo resnico govorili, ko smo brž iz začetka priporočali to delo, s katerim je g. Godina Vrdelski

*) Te pésni sem zložil po želji ranjcega dr. L. Toman-a. Bile bi se, pomnožene še z nekterimi „vojaškimi“ — narodnimi in umetnimi — natisnile v posebni zbirki ter razdelile med vojake našega domačega polka. Smrt nepozabljivega rodoljuba pa je vzrok, da se to zgodilo ne bo; naj se tedaj natisnejo v „Novicah“. Pis.